

NRPP - kan vi dra slutsatser från Nederländerna?

Brysselkontoret har regelbundna utbyten med andra europeiska regioner. Denna gång har vi fört samtal med nederländska regioner kring hur de arbetar med att implementera NRPP-delen av EU-kommissionens budgetförslag. Situationen i Nederländerna kan inte jämföras med den svenska rakt av, men nog känns en hel del av diskussionerna nedan igen?

Medbestämmande: I de nederländska departementsöverskridande förhandlingarna för hur NRPP-medlen ska användas har regioner fått en rådgivande plats runt bordet för att representera både regional och kommunal nivå. Dock har regionerna inte medbeslutanderätt. Sista ordet har deras finansdepartement.

Kapitel: I Nederländerna väljer man tematiska kapitel framför regionala (territoriella): *Ekonomi, sociala frågor, jordbruk, inrikes frågor och övrigt* (ett kapitel för städer skippades). Om EU:s krav på reformer (till exempel angivet i de landspecifika rekommendationerna) passar in på respektive tematik, eller om det blir eget reformkapitel, återstår att se. En viktig anledning till det tematiska valet är att EU-medlen inte ska bli inlåsta, utan kan användas flexibelt utifrån världsläget.

Varje tematiskt kapitel föreslås ha en egen struktur där den regionala involveringen kan se olika ut. Enligt uppgift diskuteras även möjligheten att varje kapitel kan bli till geografiska kluster – en modell som påminner om den danska. Bakgrunden är förhoppningar om att bättre kunna nå europeiska mål. Istället för att alla kan och ska arbeta mot vissa mål, ska den som har bäst förutsättningar för att nå målen få ansvaret.

Konkurrens: Med tematiska kapitel skulle utlysningarna kunna ske i liknande form som vi känner till från 1:1-medel. Nederländska regioner fruktar att nationella utlysningar skapar en ökad konkurrenssituation och splittring mellan regionerna. Man pekar även på att utlysningar i

nationella program har uppvisat sämre resultat än program styrda av regionala myndigheter. För att säkra regionalt engagemang, har regeringen planer på att ge varje administratör av tematiska kapitel i uppdrag att "beakta den regionala aspekten". Exakt vad det betyder i realiteten är oklart.

Risk: Den nederländska regeringen har sagt att de tar ansvar för risken om något i ett projekt inte går som det ska. Men, de avser att ta kostnaden från ordinarie statsbudget. Om det blir den regionala budgetposten som kostnaden dras från, landar ju risken i alla fall på regionerna, argumenterar regionerna.

Apropå risk. I dagsläget förväntas den nederländska NRPP-budgeten allokeras så att mer än 80% läggs på jordbruk. De nederländska regionerna förklarar detta med att "strukturfondsdelens" av NRPP-potten är lättare att knyta till de reformer som krävs. Och ju mindre pott för reformer, desto mindre risk för landet...

Apropå reformer. Den nederländska regeringen tänker enligt utsago själva välja ut vilka reformer de vill använda medlen till. Regionerna är skeptiska och pekar på att de landspecifika rekommendationerna* kommer att vara styrande.

Bygga kapacitet: Det nederländska ASML (det företag i världen som producerar maskinerna som i sin tur gör halvledare, så kallade "datachips") är av vital betydelse för den nederländska ekonomin. Bolaget tillverkar halvledare, vilket är ett produktområde som EU-kommissionen betecknar som kritiskt och viktigt för Europa. Det är inte taget ur luften att NRPP-medel kommer allokeras mot industrier som dessa. Men, är inte det vad den europeiska konkurrenskraftsfonden (EKF) är tänkt att lösa? Jo, EKF kommer bli viktigt, men att bygga kapacitet med NRPP-medel för att nå nationella mål (istället för regionala) är nog ett nytt grepp som vi kan tänkas få se på fler platser.

*För att öka samordning och övervakning av den ekonomiska och sociala politiken i EU rapporterar medlemsstaterna in sin utveckling. Utifrån den rapporten ger EU-kommissionen varje vår sin bedömning av situationen och reformbehovet i varje medlemsstat med tillhörande rekommendationer i **landspecifika rekommendationer**. Rekommendationerna är inte bindande för medlemsländerna, och kan gå utanför EU:s befogenheter, men anses viktiga för att stärka samordningen bland EU:s medlemsländer. När EU:s nya långtidsbudget träder i kraft, förväntas de landspecifika rekommendationerna vara mer vägledande än idag. Hittills har EU-kommissionen pekat på behov för Sverige att hitta lösningar för utanförskapet, bostadssituationen och den privata skuldkvoten. Framöver torde konkurrenskrafts och säkerhetsfrågor spela en större roll. De landspecifika rekommendationerna förväntas publiceras i slutet av maj, början på juni.